

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

2024-2029

1. základní škola Hořovice

Komenského 1245

26801 Hořovice

Vypracoval: Mgr. Lenka Mazačová, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Radek Šumera, ředitel školy

Datum: 1.9.2024

Obsah

1. Dokumenty určující realizaci školní prevence	3
2. Obecná charakteristika školy	5
3. Metody prevence a aktivity školy	5
4. Rizikovost školy z hlediska rizikového chování	6
5. Záměr školy a dlouhodobé cíle v oblasti prevence.....	7
6. Strategie školy	8
7. Personální zajištění školy	9
8. Hodnocení	10

ÚVOD

Školní preventivní strategie je dlouhodobým programem primární prevence rizikového chování žáků. Podporuje zdravý životní styl, pomáhá jedincům z ohrožených skupin při ochraně jejich lidských práv a usiluje o snížení výskytu rizikového chování u žáků na naší škole. Je zaměřený především na primární prevenci proti záškoláctví, násilí, šikaně a kyberšikaně, proti užívání návykových látek, kriminalitě a vandalismu, proti netolismu, rasismu a dalším projevům rizikového chování žáků. Školní preventivní strategie je zpracována na 5 let.

1. Dokumenty určující realizaci školní prevence

Školní preventivní strategie vychází z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

- Školní vzdělávací program
- Školní řád
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. (ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (Příloha č. 3) + Koncepce poskytování poradenských služeb ve škole, č. j.: 27317/2004 – 24
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 21291/2010 – 28
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j.: MŠMT 21149/2016
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10 194/2002 – 14
- Informace MPSV k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví, č. j.: 2014/11306 – 231
- § 7 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 359/199 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25884/2003 – 24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99 – 22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, vydáno MŠMT, č. j. 11691/2004 – 24
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027 (Usnesení Vlády ČR ze dne 18. 3. 2019, č. 190)
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, dokument vlády ČR

2. Obecná charakteristika školy

1. základní škola Hořovice je úplnou městskou školou s právní subjektivitou. Škola disponuje jednou budovou, která se nachází kousek od centra Hořovic. Naše základní škola disponuje kromě 24 kmenových učeben ještě 12 odbornými učebnami s odpovídajícím vybavením. Předností školy je dobře vybavený tělovýchovný pavilón (2 tělocvičny a bazén) a venkovní sportovní areál s umělým povrchem. Dále se zde nachází školní knihovna vybavená odbornými publikacemi. Pro venkovní výuku je zřízena venkovní učebna na zahradě školy. V areálu školy se též nachází školní jídelna.

Základní pravidla života školy jsou stanovena školním řádem, s nímž jsou seznámeni žáci i rodiče, a který je zveřejněn na webových stránkách školy. Dle potřeby je aktualizován.

Na naší škole podporujeme bezpečné a pohodové prostředí, rozvíjíme dobré vztahy mezi žáky i učiteli, učíme žáky hledat a zpracovávat informace, zaujímat k nim své postoje. Spolupracujeme také s rodiči a širokou veřejností.

3. Metody prevence a aktivity školy

Primární prevence je realizována třídními učiteli, školním poradenským pracovištěm, případně externími organizacemi. Prevence je založena na vizi naší školy, na vzájemném vztahu škola - rodič - žák. Škola se snaží o vzájemnou spolupráci těchto tří složek, protože věří, že je to nejúčinnější prevence. Pořádá besedy pro žáky s preventivními tématy a snaží se pořádat alespoň jednou do roka i přednášku pro rodiče na vybrané preventivní téma. Další aktivity jsou podrobněji popsány v preventivním programu školy (PPŠ). Dále je prevence realizována v jednotlivých předmětech. V rámci nespecifické prevence škola usiluje o zvyšování sebevědomí a sebeuvědomění žáků, podporu dobrých vztahů, spolupráci a komunikaci, schopnost říci svůj názor, umět podpořit, vyrovnat se se stresovými situacemi a nepodléhat manipulacím. V rámci specifické prevence škola pracuje cíleně a zaměřuje se na jednotlivé typy rizikového chování. Využívá k tomu interaktivní, prožitkové a sebezkušenostní metody. Vybrané aktivity a programy reagují na aktuální situaci v jednotlivých třídách.

Akce školy

Škola klade velký důraz na akce školy pořádané pro žáky. Tyto akce mají za cíl tmelit kolektiv, budovat kvalitní vztahy v kolektivu, umožňují žákům seberealizaci a učení se prožitkem.

- Školní výlety
- Školní vzdělávací exkurze v jednotlivých předmětech
- Projektová výuka
- Projektové dny (Den učitelů, Den Země,)
- Kulturní programy
- Nabídka zájmových kroužků
- Školní parlament
- Sportovní cyklistický kurz ve 4. a 8. ročnících
- Lyžařský kurz v 5. a 7. ročnících
- Přírodovědný kurz v 6. ročnících
- Vodácký kurz v 9. ročnících
- Poznávací zájezd do Anglie pro 9. ročníky

4. Rizikovost školy z hlediska rizikového chování

Vzhledem k velmi dobré spolupráci školního poradenského pracoviště školy, které se pravidelně každý týden schází, je rizikové chování obvykle velmi rychle odhaleno a řešeno. Úzce mezi sebou spolupracují výchovná poradkyně, školní metodička prevence, speciální pedagog, sociální pedagog a třídní učitelé. Škola se snaží o řešení všech problémů neprodleně a v co největší spolupráci škola – rodič – žák. Ve škole je zajištěn dozor o přestávkách, který kontroluje i riziková místa školy. Za tato místa jsou považovány šatny a toalety. Dozor tedy těmto místům věnuje větší pozornost. V rámci prevence rizikového chování je vytvořen Preventivní program školy vždy na aktuální školní rok. V případě nečekaných nebo obtížných situací je vytvořen krizový plán školy, kde je podrobněji rozepsáno, jak postupovat v jednotlivých případech.

5. Záměr školy a dlouhodobé cíle v oblasti prevence

Naším záměrem je rozvoj kompetencí žáků, sociálních dovedností (umění týmové spolupráce, řešení konfliktu, otevřená a efektivní komunikace, schopnost sebereflexe), pozitivní vnímání sebe sama (poznání svých silných stránek) a rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, zodpovědnost, empatie, asertivita). Dále pak efektivní pravidla vzájemného soužití, učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností (aktivní naslouchání žákům), zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole a vedení žáků k přijetí zodpovědnosti k daným právům a povinnostem (proaktivní přístup).

Snažíme se o vytvoření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole, vyznáváme otevřenou komunikaci zaměřenou na vytváření přátelských vztahů. Je pro nás důležitý přístup k informacím a práce s informacemi, umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace a vytvářet si vlastní názor, životního postoje, zpracování vlastní zkušenosti a poznání základních lidských potřeb. Zcela zásadní je pro nás spolupráce celé školy, všech žáků, rodičů, pedagogů (vč. asistentů pedagoga) a vedení školy, důvěra ve vztazích (žák – pedagog – rodič), otevřená komunikace mezi školou a rodiči, spolupráce v rámci pedagogického týmu a propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence, apod.)

Dlouhodobé cíle

- zlepšovat mezilidské vztahy, podporovat vzájemnou pomoc
- pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění v naší škole, pocit hrdosti nad jejími úspěchy
- pěstovat a důsledně vyžadovat zásady slušného chování
- trénovat sebeovládání, umění zapojit se a obstát v kolektivu
- pokračovat v monitoringu vztahů a snažit se o jejich zlepšení
- zapojovat žáky do mimoškolních aktivit a nastítnit, jak správně trávit volný čas
- ukázat dětem, jak řešit problémy a zátěžové situace
- stanovit si reálný cíl v životě, to vše bez pomoci léků, drog a agresivního chování
- rozvíjet osobnost žáka, posilovat jeho pozitivní vlastnosti
- učit žáky rozlišovat dobré a špatné chování

- seznamovat žáky s nebezpečím návykových látek
- podporovat spolupráci a zdravou soutěživost
- podporovat v dětech úctu ke starším spoluobčanům
- vést děti ke správnému využívání digitálních technologií, vést osvětu o nebezpečí sociálních sítí, jejich využívání, ale i zneužívání
- podpořit v dětech toleranci v oblasti partnerských vztahů
- podávat žákům informace o rizikovém sexuálním chování

Krátkodobé cíle

Krátkodobé cíle a okruhy primární prevence vycházející z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) jsou blíže specifikovány v Preventivním programu školy.

6. Strategie školy

- **Vztah mezi pedagogem a žákem**

Pedagog buduje vzájemnou důvěru s žákem pomocí respektujícího přístupu. Pedagog se zajímá o žáka, podněcuje dialog, využívá metody aktivního naslouchání a vyvaruje se komunikačních bloků při řešení konfliktů. Pedagog získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou a sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

- **Komunikace s rodiči – zákonnými zástupci**

Pedagogové nabízejí všem rodičům možnost individuálních konzultací či třídní schůzky. Rodiče mají možnost zúčastnit se veřejných školních akcí, setkávat se pravidelně se svými učiteli, poznávat tak prostředí školy a lépe tak chápat potřeby svých dětí ve škole. Škola je otevřeným místem pro setkávání členů rodiny a pedagogů. Škola je otevřena různým formám spolupráce a setkávání s rodiči i celými rodinami.

- **Projektové sny**

V rámci projektových dní se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Projektové vyučování podporuje intenzivní spolupráci tříd. Celoškolní projekty navíc podporují spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími (např. Den učitelů, kdy starší žáci chodí učit do tříd na prvním stupni). Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

- **Sebehodnocení a zpětná vazba**

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován individuální talent a zájem žáků. Vytváříme prostředí pro budování sebedůvěry a pozitivního vztahu k okolnímu světu.

- **Pedagogická diagnostika**

Pedagogové věnují pozornost žákům, registrují signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je potřeba, spolupracuje s rodiči, výchovným poradcem a speciálním pedagogem, kteří se zapojí do diagnostického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.).

7. Personální zajištění školy

Školní metodik prevence

Koordinuje společně s vedením školy a ŠPP aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se i se žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikují s třídními učiteli a sbírají podněty.

Výchovný poradce

Úzce spolupracuje s vedením školy a ŠPP na preventivních aktivitách a při šetření výskytu rizikového chování. Dále se plně věnuje kariérovému poradenství.

Školní speciální pedagog

Pracuje s integrovanými žáky, komunikuje s PPP a úzce spolupracuje s třídními učiteli při tvorbě, realizaci a vyhodnocení PO a IVP jednotlivých žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále metodicky vede asistenty pedagoga na naší škole.

Školní sociální pedagog

Úzce spolupracuje s rodinami a orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Podílí se ve spolupráci se školní metodičkou prevence na šetření výskytu rizikového chování.

Třídní učitelé

Monitorují situaci ve třídě a ve spolupráci se školní metodičkou prevence se podílí na realizaci preventivních aktivit. Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce, školního metodika prevence, případně sociálního pedagoga. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, bakaláři).

Ředitel školy a vedení školy

Sleduje efektivitu práce ŠPP a prevence rizikového chování u žáků. Sleduje problémy v kontextu celé školy, činí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Vytváří vhodné podmínky pro realizaci preventivních aktivit (materiální, personální, časové) a spolupracuje s poradenským týmem.

8. Hodnocení

Na konci školního roku 2028/2029 vyhodnotíme dlouhodobou preventivní strategii školy a budeme analyzovat výskyt řešených situací rizikového chování na škole. Po analýze výsledků zjistíme účinnost, popřípadě změníme její nastavení na další období podle aktuálních problémů.